

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Lukáše Hloucha v právní věci žalobce: **T. B.**, zastoupený JUDr. Josefem Čejkou, advokátem se sídlem nám. 3. května 1606, Otrokovice, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2021, čj. 5867-2/2021-900000-314, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 12. 2021, čj. 31 Af 26/2021-41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce JUDr. Josefa Čejky, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 9. 12. 2019 provedl Celní úřad pro Zlínský kraj (dále „správce daně“) u žalobce místní šetření za účelem prověření podezření z nedovolené výroby lihu. Zároveň rozhodl o zajištění vybraných výrobků označených jako „čirá bezbarvá tekutina s lihovým aroma ovocného destilátu“ (kterou žalobce označil za slivovici) v celkovém množství 58 l včetně jejich skleněných obalů (viz řízení o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 7 Afs 42/2022). Žalobce dále vyzval k podání řádného daňového přiznání ke spotřební dani z lihu za zdaňovací období prosinec 2019, což však žalobce neučinil a vznikla mu tak povinnost uhradit pokutu (viz řízení o kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 8 Afs 29/2022).

[2] Současně správce daně dne 20. 7. 2020 vydal rozhodnutí čj. 52685/2020-640000-31, kterým žalobce za toto zdaňovací období vyměřil spotřební daň z lihu ve výši 8 550 Kč (dále „platební výměr“). Žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a platební výměr potvrdil.

[3] Rozhodnutí žalovaného žalobce napadl žalobou, kterou Krajský soud v Brně výše uvedeným rozsudkem zamítl. Žalobce své tvrzení, že část zajištěné slivovice zdědil, nijak

neprokázal ani nenavrhoval žádné důkazní prostředky. Krajský soud se ztotožnil s hodnocením žalovaného, že čestná prohlášení, jimiž žalobce dokládal obdržení části slivovice jako dar od přátel, jsou nevěrohodná a účelová. Dále uvedl, že podle protokolu o místním šetření byl žalobce s účelem místního šetření seznámen a se vstupem pracovníků správce daně do svého obydlí souhlasil. Tím byl naplněn ústavní důvod ve smyslu čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“). Dále doplnil, že i kdyby žalobce s provedením místního šetření nesouhlasil, byl by v daném případě naplněn důvod podle čl. 12 odst. 3 Listiny. Pěstitelské pálení by bylo možno podřadit pod „jinou hospodářskou činnost“ ve smyslu uvedeného ustanovení Listiny, přičemž správce daně disponoval podezřením o provádění této činnosti žalobcem a kontrola plnění povinností dle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, včetně případné kontroly nelegálního pěstitelského pálení je výkonem úkolů veřejné správy. Z § 80 odst. 2 daňového řádu neplyne povinnost správce daně přizvat nezávislou třetí osobu, a proto její nepřítomnost nemůže založit nezákonnost místního šetření. Námitku žalobce, že není jediný, kdo by měl uskladněno více zákonem povolených jak 10 l slivovice krajský soud posoudil jako nepodstatnou, neboť se netýká nyní projednávané věci. K námitce nevyslechnutí svědků krajský soud uvedl, že žalobce v průběhu řízení provedení svědeckých výpovědí nenavrhoval, dokládal toliko čestná prohlášení tří osob.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a replika žalobce

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Namítl, že správce daně nebral v potaz jeho argumentaci, že slivovici skladuje dlouhodobě, avšak nepálí, neboť ji má částečně po svých rodičích či ji dostává od svých známých a kamarádů. Stejně tak správce daně ignoroval čestná prohlášení osob, jež stěžovateli slivovici darovaly, neboť si prý ověřil, že tyto osoby v rozhodné době nepálili. Podle stěžovatele jde však o informace zavádějící, protože pan S. i pan K. v roce 2018 pálili v pálenici v Kelníkách a ve Žlutavě, kde byli roky vedeni jako stálí zákazníci. Ačkoli stěžovatel navrhl jejich výsledky, správce daně je nevyslechl, neboť je považoval za nevěrohodné.

[6] Dále stěžovatel namítl, že správce daně u něj doma neprovedl místní šetření, nýbrž domovní prohlídku, k níž si však nepřizval úředně pověřenou osobu ani nezávislou osobu. Stěžovatel od začátku namítal, že správce daně postupoval nezákonně a porušil jeho domovní svobodu i právo na obydlí, v důsledku čehož je veškerý následný postup také nezákonný. Podle stěžovatele tak měly správní orgány řízení zastavit a vrátit mu zabavené věci.

[7] Podle žalovaného kasační stížnost pouze opakuje odvolací a žalobní námitky, aniž stěžovatel reflektuje jejich předchozí vypořádání žalovaným a krajským soudem. Vůbec tak nereaguje nejen na důvody rozhodnutí žalovaného, ale dokonce ani na rozhodovací důvody napadeného rozsudku stran ústavnosti a zákonnosti provedeného místního šetření. Kasační argumentaci směřuje toliko do postupu správce daně, nikoli žalovaného či krajského soudu. Stěžovatel se stal plátcem spotřební daně z lihu z důvodu jeho skladování, nikoli obchodování s ním. Výslechy svědků stěžovatel nenavrhl, přestože byl řádně vyzván

pokračování

k uplatnění svých práv v řízení. Při provádění místního šetření není přítomnost nezávislé osoby nezbytná. Žalovaný považuje tvrzení stěžovatele dokládané čestnými prohlášeními za účelové, zcela nevěrohodné a nezakládající se na pravdě, resp. neprokazující, že tyto lihoviny obdržel od označených osob darem či je jinak legálně nabyl. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

[8] V replice stěžovatel, nad rámec opakování své kasační argumentace, pouze doplnil, že byl osobně v jím uvedených pálenicích, kde jsou záznamy majitelů pálenic o pálení výše uvedených osob. Tvrzení žalovaného je tak nepravdivé.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek je nepřijatelná.

[10] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. *není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jež rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.*

[11] Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. *ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřiblíží.*

[12] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byly kasační námitky způsobilé k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského (městského) soudu. Stěžovatel je tedy povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí soudu (srov. např. rozsudky NSS z 15. 2. 2017, čj. 1 Azs 249/2016-38, bod 12, nebo z 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012-351, bod 140 a judikaturu tam citovanou). Z těchto důvodů kasační námitky, které v podstatě jen opakuji žalobní tvrzení a alespoň v minimální míře nereagují na argumentaci krajského (městského) soudu, nepředstavují důvody podle § 103 s. ř. s., a jsou proto nepřijatelné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. V takové situaci není namíste vyzývat stěžovatele k odstranění této vady postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s. (srov. usnesení NSS z 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, body 5, 12 a 13).

[13] Stěžovatel kromě opětovného popisu událostí předcházejících vydání rozhodnutí správce daně namítl, že správce daně nebral v potaz jeho argumentaci, že slivovici skladuje dlouhodobě, avšak nepálí, neboť ji má částečně po svých rodičích či ji dostává od svých známých a kamarádů. Již krajský soud v bodu 8 napadeného rozsudku shrnul, že podle správce daně se stěžovatel stal plátcem spotřební daně z lihu podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních z množství 0,3 hl etanolu se vznikem povinnosti daň přiznat a zaplatit ve smyslu § 68 písm. d) zákona o spotřebních daních, ve znění účinném do 12. 2. 2023, dnem zjištění nezdaněného lihu, tj. dnem 9. 12. 2020, kdy bylo provedeno místní šetření, neboť skladoval zajištěné vybrané výrobky (lihoviny) v množství větším, než je stanovený limit pro osobní spotřebu dle § 4 odst. 5 písm. c) zákona o spotřebních daních, a to více jak 10 l konečných výrobků (konkrétně stěžovatel skladoval 58 l lihovin). Stejný závěr plyne již z bodů 3 a 11 rozhodnutí žalovaného. Jelikož stěžovatel v kasační stížnosti v této souvislosti pouze zopakoval svoji žalobní argumentaci, aniž jakkoli reagoval na

vypořádání ze strany krajského soudu, jde o nepřipustnou kasační námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[14] Ze stejného důvodu nejsou přípustné ani námitky týkající se hodnocení čestných prohlášení osob, od nichž měl stěžovatel slivovici obdržet, jejich nevyslechnutí jako svědků, a nepřizvání nezávislé osoby k místnímu šetření. Tyto námitky stěžovatel uplatnil již v žalobě a krajský soud se s nimi vypořádal v bodech 10 a 12 napadeného rozsudku. Konkrétně uvedl, že se ztotožnil s hodnocením daňových orgánů o nevěrohodnosti a účelovosti čestných prohlášení, že stěžovatel v průběhu řízení provedení svědeckých výpovědí nenavrhoval, a že podle § 80 odst. 2 daňového řádu správce daně nemá povinnost prizvat nezávislou třetí osobu. Aniž se Nejvyšší správní soud zabývá smyslem kasační námitky, že nebyla prizvána „úředně pověřená osoba“, jde o námitku nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť ji stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti, ač mu nic nebránilo učinit tak již v žalobě.

[15] Pokud jde o tvrzení, že pan S. i pan K. v roce 2018 pálili v pálenici v Kelníkách a ve Žlutavě, což stěžovatel osobně ověřil v uvedených pálenicích, kde jsou o tom záznamy, jedná se o skutkovou novotu ve smyslu citovaného § 109 odst. 5 s. ř. s., k níž Nejvyšší správní soud nepřihlíží (srov. usnesení NSS z 26. 4. 2023, čj. 8 Azs 67/2023-17, body 10 a 11).

[16] Rovněž námitku, že správce daně u stěžovatele doma neprovedl místní šetření, nýbrž domovní prohlídku, stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti, a proto je z výše uvedených důvodů také nepřipustná. S podstatou této argumentace se navíc krajský soud vypořádal v bodě 11 napadeného rozsudku, kde uvedl důvody, proč nebylo porušeno stěžovatelovo právo na ochranu obydlí zaručené čl. 12 Listiny.

[17] Co se týče požadavku na vrácení zajištěných věcí, jde o argumentaci, jež se míjí s předmětem nyní projednávané věci spočívající ve vyměření spotřební daně z lihu. Tato otázka je předmětem jiného řízení, nyní vedeného Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 7 Afs 42/2022 (viz bod [1] výše).

[18] Je zjevné, že kasační stížnost jako celek je nepřipustná. V části námitek proto, že je stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti. Ve zbytku pak námitky neobsahují žádné kasační důvody ve smyslu § 103 s. ř. s., neboť postrádají jakoukoliv polemiku (či pokus o ni) se závěry krajského soudu a ani částečně nezpochybňují jeho rozhodovací důvody. Stěžovatel totiž ani v náznaku neuvedl žádné konkrétnější důvody, na základě kterých považuje podrobně odůvodněný rozsudek krajského soudu za nezákonný.

[19] Není úlohou Nejvyššího správního soudu podrobit napadený rozsudek komplexnímu „testu“ a v návaznosti na zcela obecné námitky posuzovat, zda krajský soud dospěl ke správnému závěru. Stejně tak není Nejvyšší správní soud povinen ani oprávněn domýšlet za stěžovatele argumenty, na základě kterých by tomu tak mohlo být. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz rozsudek NSS z 3. 12. 2020, čj. 7 Afs 251/2020-29, bod 11 a tam citovaná judikatura). V dané věci tedy není prostor pro to, *»aby Nejvyšší správní soud „stručně a obecně“ přezkoumal závěry krajského soudu – tak někdy postupují krajské soudy ve vztahu ke správním rozhodnutím, mají-li projednat „neumělou“ laickou žalobu. K tomuto postupu vede krajské soudy snaha nepřipravit žalobce, kteří nemusí být zastoupeni advokátem, o přístup k soudu. V řízení o kasační stížnosti*

pokračování

však není pro podobný postup prostor. V řízení, v němž musí za stěžovatele jednat advokát či jiný právní profesionál, je třeba vyžadovat tomu odpovídající úroveň právní argumentace... « (viz usnesení NSS z 30. 6. 2020, čj. 2 Afs 115/2020-42, bod 16).

[20] Nejvyšší správní soud pak stěžovatele před posouzením kasační stížnosti nevyzýval k jejímu doplnění o další kasační námitky, neboť podaná kasační stížnost důvody obsahovala (byť šlo o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., resp. důvody neuplatněné v řízení před krajským soudem). Postup podle § 109 odst. 1 ve spojení s § 106 odst. 3 s. ř. s. je na místě jen v situaci, kdy kasační stížnost neobsahuje vůbec žádnou argumentaci (ani pokus o ni). Postup podle těchto ustanovení není určen k tomu, aby soud, který obdrží byť krátký, ale strukturovaný právní text, upozorňoval stěžovatele na potřebu či vhodnost doplnění jeho argumentace (obdobně viz usnesení čj. 2 Afs 115/2020-42, bod 19). To samozřejmě mohl stěžovatel učinit kdykoli v průběhu kasačního řízení, neboť stěžovatel, vůči němuž nebylo postupováno podle § 106 odst. 3 s. ř. s., může bez omezení jakoukoliv lhůtou rozhojnit důvody, pro které kasační stížnost podává [srov. nálezn ÚS z 31. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 390/05 (N 27/40 SbNU 219)].

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Vzhledem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost jako celek není přípustná, a proto ji odmítl [§ 104 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[22] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[23] Byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek (§ 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Proto soud stěžovateli vrací soudní poplatek zaplacený za kasační stížnost ve lhůtě stanovené v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. června 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu